

CURIOZITĂȚI SCRIPTURALE

de Rev. *Nelu Terpea*

18. EVANGHELIA DUPĂ MATEI

(continuare din numărul trecut)

37. Cămila și urechile acului. În limba aramaică este un cuvânt (gamla) care are trei înțelesuri: cămila, frânghie și grindă (sau bârnă). Conform traducerii în limba română, Domnul a zis: *„Este mai ușor să treacă o cămilă prin urechea acului, decât să intre un bogat în împărăția lui Dumnezeu”*. În prezent circulă două explicații.

(a) Cea dintâi explicație are la baza ei o presupunere. La reconstrucția zidurilor Ierusalimului, s-a încercat păstrarea celor douăsprezece porți. Se presupune că una din porți, probabil care ducea la Templu, a fost foarte îngustă și joasă pentru a nu permite negustorilor să meargă la Templu. Cum zidul era gros, omul putea trece doar aplecat de la mijloc și fără greutate laterale. Greutățile puteau fi doar trase după om. În acest caz, cămilei i se cerea să îngenuncheze. În felul acesta cămila, fără bagaje, trecea cu greu în genunchi; bagajele erau târâte de stăpânul ei.

(b) Cea de a doua explicație se bazează pe raționament. Între „cămila” și „urechea acului” nu este nici o relație rațională. Cuvântul aramaic „gamla” mai înseamnă și „grindă” (sau „bârnă”), care, de asemenea, nu are nici o legătură rațională cu „urechea acului”. Dar „gamla” mai înseamnă și frânghie, care, cu greu, dat tot se mai poate accepta o relație rațională cu acul...

În setul sculelor și instrumentelor la casa omului, existau și acele. Fiecare gospodărie avea trei feluri de ace: unul fin, folosit la broderie și cusături fine; unul, mai mare, care se folosea la cusutul hainelor; un al treilea, mai gros și mai mare, a cărui lungime era între 12 și 18 cm, a cărui ureche era foarte largă. În acea vreme existau frânghiile folosite, obișnuit, la transportul lemnului pe spatele măgarului, sau pe spatele omului. Aceste frânghii, puteau fi trecute prin urechea acului mare, cu greutate, dacă era nevoie și de așa ceva.

38. Călare pe un măgăruș. (Mt.21:5). Înainte de a răspunde întrebărilor cu privire la această întâmplare, cred necesar a reaminti câteva lucruri. Întâi, să nu uităm că Domnul Isus a știut mai dinainte că va muri pe cruce. Apoi, El știa că va muri, dacă vrea să moară; cu toată pornirea iudeilor, dacă El ar fi voit să nu moară, nimeni nu-l putea face nimic. Ca exemplu, amintim cum în Grădina Ghetsimani, toată gloata, care a venit să-l prindă, a căzut jos când El s-a apropiat. Totul a depins de El. Nimeni nu știa că El este Dumnezeu în Trup de om (1.Co.2:8). Acum, cred, vom înțelege mai ușor de ce s-au întâmplat toate acestea, așa cum s-au întâmplat.

Măgarul era folosit ca animal de povară. Adevărat, deseori era folosit la călărit, în lipsa cailor. Calul era un animal de lux pentru majoritatea oamenilor din acea vreme. Chiar și dintre cei mai avuți, aveau mai mulți măgari, dar nu cai. Împărații și marii nobili foloseau caii. Măgarul era considerat drept simbol al modestiei și al sărăciei; uneori măgarul era folosit pentru a umili: dacă cineva trebuia pedesit în fața întregului oraș, cel pedepsit era încălecat pe un măgar și purtat prin oraș.

În cazul acesta, știind că Dumnezeu a precunoscut viitorul, de ce Domnul a încălecat pe un măgăruș, și nu pe un cal? Apoi, unii afirmă că „mânzul unui măgărițe” era neîntărcat; este posibil? De ce mai marii iudeilor au cerut ca ucenicii și copiii să nu mai strige „Osana, Fiul lui David!”?

Amintim că această întâmplare a fost, de fapt, o împlinire a unei profeții dată prin Zaharia (9:9): *„Saltă de veselie, fiica Sionului! Strigă de bucurie, fiica Ierusalimului! Iată că Împăratul tău vine la tine; El este neprihănit și biruitor, smerit și călare pe un măgar, pe un mânz, pe mânzul unui măgărițe.”*

(1) După cum se poate vedea, Dumnezeu a hotărât să fie așa. Dacă Domnul Isus ar fi încălecat pe un cal, asta ar fi atras atenția atât întregului Israel, cât și a romanilor. (a) Domnul trebuia să ajungă în mâinile romanilor, dar nu direct, ci dat de către „ai Lui”. (b) Ca un împărat să intre în oraș încălecat pe un măgar, era o rușine – un fel de batjocură: ar fi fost ca și cum cineva l-ar fi umilit. El așa a intrat, în mod intenționat. În ochii nobilimii care conducea societatea El a căzut cu totul.

(2) În vocabularul folosit de iudeii de atunci, „mânzul unei măgărițe” însemna că mânzul era neînțărcat – el încă depindea de mamă-sa.

(3) (a) Lumea de jos care a așternut, în calea Lui haine și ramuri de finic, și mulțimea copiilor care au scandat lozinci s-au trezit într-un val de veselie (cum spusese profetul), de care, în câteva zile au și uitat. (b) Ceea ce au scandat copiii și ucenicii au avut rolul de a atenționa pe Israel: Acesta este Cel pe care-L așteptați! Pe de altă parte acestea toate au avut rolul de a revolta și mai mult pe saducheii: ei știau că Mesia va elibera pe Israel de jugul Romei, așa că, în ochii lor, Domnul Isus a fost un impostor care și-a asumat a fi Mesia pe care-L așteaptă. Această întâmplare a fost o pârghie care a ajutat la hotărârea lor de a-L ucide.

39. Haina de nuntă. (Mt.22:11-12). În acest ciclu de curiozități, ne-a fost dat mai de multe ori să facem anumite afirmații cu privire la modul de trai al Israelitilor de acum două mii de ani. Iată câteva din aceste lucruri: marea majoritate a oamenilor erau săraci. În casele lor locuiau câte două, trei, sau chiar patru familii.

Foarte mulți oameni aveau câte o singură haină – și de lucru și de odihnă. Când erau invitați la vreo nuntă de oameni bogați, era inadmisibil să se prezinte în aceeași haină de fiecare zi. Era în obiceiul zilei ca la evenimentele deosebite, omul să împrumute haina altuia. Era obișnuit ca femeile să împrumute podoabe de argint și de aur. Nimeni nu refuza a împrumuta pe altul: acest împrumut era un fel de reclamă la adresa lui (om avut, om bun, are aur și argint, etc).

Într-o astfel de societate, cu adevărat era de condamnat să mergi în haină de lucru la nuntă unde sunt doar fețe alese. Domnul Isus, cunoscând aceste obiceiuri, s-a folosit de ele pentru a explica necesitatea curăției spirituale pentru a intra în Împărăție: nu e nevoie de cadouri, nici de cheltuială – toate le ai de-a gata de la Dumnezeu.

40. Fiul lui... (Mt.22:42-46). În limbajul poporului erau cunoscute câteva sensuri ale cuvântului „fiu”. (a) Cel mai cunoscut era cel natural: fiu al tatălui său. Un exemplu este cel menționat în Mc.10:46: „...fiul lui Timeu, Bartimeu, un cerșetor orb...”. (b) Un bătrân se poate adresa unui tânăr „Fiul meu” din tandrețe. (c) Când un om face anumite lucruri „exact ca...”, să zicem, eroul David din trecut, omul acela se numea „fiul lui David”. De exemplu, în Mt.23:31-32 Domnul Isus admonestează pe cărturari și farisei: „Prin aceasta mărturisiți despre voi înșivă că sunteți fiii celor ce au omorât pe prooroci. Voi, dar, umpleți măsura părinților voștri”.

În textul din Mt.22:42-46, termenul „fiu” atrage atenția prin întrebarea pe care a pus-o Domnul Isus. „*Ce credeți voi despre Hristos, al cui fiu este?*” „*Al lui David, I-au răspuns ei*”... Dacă Davil îl numește „Domn”, cum este El fiul lui?”. Acest text are două interpretări. (a) Domnul Isus a ales cel de al treilea sens al folosirii termenului de „fiu”. În acest sens, Mesia (Hristosul) nu era nevoie să fie din Iuda: Mesia putea fi „fiul lui David” și dacă nu era din sămânța lui. (b) Domnul Isus a pus pe farisei și pe cărturari în încurcătură cu scopul de a arăta că Hristosul (Mesia) pe care-L așteaptă va fi altfel decât David. Împăratul David a fost viteaz pe plan războinic. Mesia este numit „Domn” pe plan spiritual. De aceea, „...din ziua aceea, n-a îndrăznit nimeni să-I mai pună întrebări”.

41. Rugativii imorali. (Mt.23:14) Structura societății în Israelul timpului de atunci, avea în vedere familia ca nucleu. Poligamia era o obișnuință în fața căreia nimeni nu ridica semnul întrebării. Fiecare familie avea un singur bărbat. De aceea toate genealogiile erau socotite pe linia bărbatului. În cazul acesta femeia, din necesitate, nu poseda nimic. În cazul în care într-o familie murea bărbatul, mai ales unde nu erau băieți, gospodăria „avea nevoie” de un conducător. Văduva, sau văduvele, trebuiau să aleagă pe cineva care să le „gospodărească” proprietatea.

Într-o societate în care nu se puteau încrede în nimeni, văduvele apelau la preoți și la oameni religioși. Unul din lucrurile prin care un religios putea fi recunoscut era rugăciunea și felul în care se rugau în sinagogi. Fariseii și cărturarii au observat acest lucru și au pornit o întrecere în a dovedi religiozitatea lor prin rugăciuni lungi. Ei doreau cât mai multe gospodării de ale văduvelor. Au ajuns un fel de hoți legali. De aceea Domnul Isus le-a zis: „*Vai de voi cărturari și farisei fățarnici! Pentru că voi mâncați casele văduvelor, în timp ce, de ochii lumii, faceți rugăciuni lungi; de aceea veți lua o mai mare osândă.*”

42. Cuvintele lui Isus. (Mt.24:35) „Cerul și pământul vor trece, dar cuvintele Mele nu vor trece.” Această frază este o exprimare figurativă. În Israelul aceluși timp, era ceva obișnuit să auzi „Munții se

pot mișca, dar eu nu”. Toată lumea înțelegea că vorbitorul sublinia adevărul spuselor lui.

Adevărat, Domnul Isus a vorbit în limbajul poporului de rând, pentru ca toată lumea să înțeleagă. Numai că, în cazul acesta, El spusese un adevăr care va avea loc în eshatonul istoriei. Cu adevărat, va veni timpul când întregul univers material va fi înlocuit cu altul: „ceruri noi și pământ nou”.

43. Pedepsa servitorului. (Mt.24:51) Mulți cititori, chiar dintre credincioși se întreabă cruzimea dovedită de Dumnezeu printr-o astfel de exprimare: „*Îl va tăia în două și soarta lui va fi soarta fățarnicilor; acolo va fi plânsul și scrâșnirea dinților*”. Finalul acestei fraze lămurește finalul tuturor lucrurilor: Iadul. Dar dacă-l taie în două, cum va mai plânge și va scrâșni din dinți?

Așa cum am subliniat de multe ori despre limbajul oriental al acestei regiuni, sensul vorbirii este figurativ. Domnul Isus a vorbit limbajul poporului. „A tăia în două” pe cineva, sau „a-l face bucăți” are sensul de a-l pedepsi. Cum? Asta nu are importanță. Când cineva se plânge unui vecin că a ajuns să-și taie servitorul în două, sau că l-a făcut bucăți, vecinul va înțelege că acesta și-a pedepsit servitorul. Exprimarea Domnului ne descopere și felul pedepsirii: îl pune acolo unde va plânsul și scrâșnirea dinților, adică în Iad.

44. Uleiul, sursă pentru lumină. (Mt.25:1-13) De ce, oare, a subliniat Domnul Isus importanța uleiului atât de mult? În pilda Lui, El a vorbit despre mirese. De ce gândul miresei trebuia să fie la uleiul candelii și nu la mire? și astfel de întrebări pot continua.

Noi cei din secolul XXI, să readucem tabloul unei familii sărace din Israelul de acum două mii de ani. O casă, de obicei patrată, formată dintr-o singură cameră de locuit. Alăturată acestei camere mai putea fi o cameră mică unde erau dosite cele mai importante lucruri ale familiei, sau ale familiilor, dacă erau mai multe. Obișnuit într-o astfel de casă locuiau mai multe familii; camera era împărțită, prin înțelegere, în așa fel ca fiecare familie (de obicei, frați) să aibă o porțiune unde să întindă rogojina (patul) pe care să doarmă. La mijlocul camerei era un „cuptor de gătit”: o groapă în pământ, în dreptul căreia, deasupra ei, se ridica un horn. Hornul avea rolul aerisirii și al eliminării fumului și al aerisirii; casa nu avea ferestre.

Când avea loc vreo nuntă, aceasta putea ține chiar și șapte zile și șapte nopți. De obicei nunțile începeau toamna când înceta munca câmpului. Camera era eliberată de orice, toate lucrurile fiind depozitate în cămăruța alăturată. La nuntă trei lucruri erau cunoscute ca fiind cele mai importante: (a) mâncare; gazda casei se îngrijeau pentru așa ceva, mai ales pentru cei invitați, dar fiecare vecin care voia să vină la nuntă aducea mâncare pentru el și pentru alții; (b) vin; familia mirelui avea responsabilitatea asigurării vinului și a apei pentru tot timpul nunții; când se termina vinul, toată lumea știa că s-a terminat nunta și plecau acasă; (c) uleiul pentru candelă; fiecare era responsabil pentru a asigura ulei pentru candela lui.

În pilda Lui, Domnul a cules din obiceiurile poporului acele lucruri care interesau să dea pildei scopul propus. Sunt două lucruri care atrag atenția deosebit: uleiul la mireasă și încuierea ușii. Obiceiul cerea ca nunta să înceapă pe la miezul nopții. Mireasa venea dintr-o parte, iar mirele o aștepta într-o altă parte a casei. Ei se întâlneau în fața ușii casei, apoi intrau în casă: ei și cei invitați, imediat după intrarea lor, ușa se încuia. Afară erau foarte mulți care așteptau și voiau și ei să intre. Chiar dacă afară rămânea vreun invitat foarte important, ușa nu se mai deschidea până dimineața; de acum înainte ușa rămânea deschisă până la terminarea nunții. Fiecare din cei din casă își avea candela lui, chiar și mirii: obiceiul cerea ca în casă să fie multă lumină.

VA URMA